

YOSHLARDA IJTIMOY VOQELIKKA MUNOSABAT SHAKILLANISHINING PSIXOLOGIK TAHLILI

Pirmatova Nuriya O'ktam qizi

KIUT Samarqand filiali Psixologiya yo'nalishi 2-kurs magistranti

Annotatsiya: Ushbu maqolada yoshlarda ijtimoiy voqelikka munosabat shakllanishining psixologik tahlili ko'rsatib o'tilgan.

Kalit so'zlar: yosh davri, ijtimoiy vaqelik, ijtimoiy muhit, munosabat.

Yoshlarning ijtimoiy voqelikka bo'lgan munosabati, ularning psixologik rivojlanishining ajralmas qismi sifatida, murakkab va ko'p qirrali jarayondir. Bu munosabat yoshlarning o'z shaxsiy, ijtimoiy va madaniy tajribalari asosida shakllanadi. Ushbu tahlilda yoshlarning ijtimoiy voqelikka munosabati shakllanishining turli psixologik determinantlari, shu jumladan, ijtimoiy faollik, passivlik, neytral munosabatlar, ijtimoiy muhit va shaxs xususiyatlarining ta'siri, shuningdek, o'smirlikdan yetuk yoshgacha bo'lgan davrda ijtimoiy ongning shakllanishi haqida batafsil ma'lumot beriladi.

Yoshlarning ijtimoiy voqelikka bo'lgan munosabati, ularning psixologik rivojlanishining muhim aspektlaridan biridir. Ijtimoiy voqelikka munosabat, nafaqat shaxsiy qiziqishlar va e'tiqodlarga asoslanadi, balki jamiyatdagi umumiy qiymatlar, ijtimoiy guruhlar va ijtimoiy normativlarning ta'siri ostida shakllanadi. Yoshlar, o'zlarining ijtimoiy sharoitlariga qarab, turli xil munosabatlarni namoyon etadilar, shu jumladan, ijtimoiy faol, passiv va neytral munosabat shakllari. Bu munosabatlar, nafaqat ijtimoiy tajribalarni shakllantirishda, balki yoshlarning jamiyatdagi o'zgarishlarga ta'sir ko'rsatishdagi ishtirokida ham katta rol o'ynaydi. Ushbu bo'limda ijtimoiy faol, passiv va neytral munosabat shakllarining psixologik asoslari, ularning shakllanishi va ta'sirlari haqida batafsil tahlil qilinadi.

Ijtimoiy faol munosabat, yoshlarning jamiyatdagi voqealarga faol ishtirok etishlari, ijtimoiy mas'uliyatni o'z zimmlariga olishlari va ijtimoiy o'zgarishlarga ta'sir ko'rsatish istagi bilan bog'liqdir. Ijtimoiy faol yoshlar, odatda, o'zlarining ijtimoiy va siyosiy qarashlarini ochiq-oydin ifodalaydilar, jamiyatdagi mavjud muammolarni tan olishadi va ularga yechim topishga harakat qiladilar. Bu yoshlar, shuningdek, ijtimoiy ishonchni rivojlantirish va ijtimoiy o'zgarishlarni amalga oshirishda o'zlarini faollik bilan ishtirok etadigan shaxslar sifatida ko'radilar.

Ijtimoiy faol yoshlarning xususiyatlaridan biri, ularning jamiyatdagi ijtimoiy muammolarga doir qarashlari aniq va keskin bo'lishidir. Bunday yoshlar, faqat o'z shaxsiy manfaatlarini ko'zlab qolmasdan, balki butun jamiyatning yaxshilanishi uchun harakat qilishadi. Ijtimoiy faollik, nafaqat o'zgarishlarga ta'sir ko'rsatish, balki ijtimoiy adolat va tenglikni targ'ib qilishga ham qaratilgan bo'ladi. Bunday yoshlarning ijtimoiy faolligi ijtimoiy, siyosiy va madaniy o'zgarishlarga olib kelishi mumkin, chunki ular jamiyatda

bo'layotgan o'zgarishlarga befarq bo'lmaydilar va o'zlarining fikrlarini namoyish etishda faol qatnashadilar.

Ijtimoiy faol munosabatning shakllanishi ko'plab omillarga bog'liq. Masalan, oila va ota-onaning ta'lim-tarbiya berish uslubi, jamiyatdagi o'zgarishlarga qiziqish va boshqalarga yordam berishga intilish yoshlarning ijtimoiy faolligini oshiradi. Shuningdek, yoshlarning shaxsiy motivatsiyasi, ijtimoiy mas'uliyat hissi va o'z-o'zini anglash darajasi ham ularning ijtimoiy faolligini shakllantiradi.

Passiv munosabat, yoshlarning jamiyatdagi voqealar yoki o'zgarishlarga befarqligi, ularga ishtirok etmaslik yoki faoliyatni cheklash bilan tavsiflanadi. Passiv munosabatdagi yoshlar, ko'pincha jamiyatdagi muammolarga befarq qoladilar, ijtimoiy mas'uliyatni o'z zimmalariga olishni istamasliklari yoki shunchaki kuzatuvchi bo'lishni afzal ko'radilar. Ular jamiyatdagi o'zgarishlarga ta'sir ko'rsatishga intilishmaydi va o'zining ijtimoiy ahamiyatini anglashda kamroq qatnashadilar.

Passiv munosabatdagi yoshlar, ko'pincha ijtimoiy tajribalaridan kelib chiqib, jamiyatdagi o'zgarishlarga qarshi ishonchsizlik yoki qo'rquv his qilishlari mumkin. Ular, jamiyatdagi o'zgarishlarga va ularni amalga oshirishga nisbatan befarq bo'lib qolishadi, chunki ular o'zlarini o'zgarishlarga qodir deb hisoblamaydilar. Bunday yoshlar ko'pincha jamiyatdagi tizimli muammolarni yoki ijtimoiy qiyinchiliklarni sezishlari mumkin, ammo ular bunday holatlarga ta'sir ko'rsatish uchun o'zlarini yetarlicha kuchli his qilishmaydi.

Passiv munosabatning shakllanishi ko'plab psixologik va ijtimoiy omillarga bog'liq. Masalan, yoshlarning ijtimoiy izolyatsiya, o'z-o'zini baholashning pastligi, oila yoki jamiyatdagi kuchli boshqaruv va ijtimoiy qiyinchiliklarga duch kelganlik passiv munosabatni kuchaytirishi mumkin. Passiv munosabatda bo'lgan yoshlar, ko'pincha jamiyatdagi ijtimoiy o'zgarishlarni ko'rishni xohlamaydilar va o'zlarini ularga ta'sir qilishga qodir deb his qilishmaydi. Ular shunchaki hodisalarga kuzatuvchi sifatida qaraydilar va o'zgarishlarga qatnashishga kamroq intilishadi.

Neytral munosabat, yoshlarning jamiyatdagi voqealar yoki o'zgarishlarga nisbatan hech qanday aniq, kuchli yoki salbiy munosabat bildirmasliklarini anglatadi. Neytral munosabatdagi yoshlar, ko'pincha voqealarga faol ishtirok etmasliklari va ularga nisbatan ta'sir qilishga ehtiyoj sezmasliklari mumkin. Bu yoshlar jamiyatdagi muammolarga nisbatan passiv bo'lishlari yoki faqat o'zlarini mazkur voqelikdan himoya qilishga qaratilgan bo'lishlari mumkin.

Neytral munosabatdagi yoshlar, ko'pincha ijtimoiy voqelikni passiv tarzda kuzatib boradilar, ammo ular o'z fikrlarini ochiq-oydin ifodalashdan cheklanadilar. Ular jamiyatdagi o'zgarishlarni sezishadi, lekin bu o'zgarishlarga befarq bo'lishlari mumkin. Bu holat, yoshlarning ijtimoiy identifikatsiyasining pastligi, o'z-o'zini anglashdagi noaniqlik va ijtimoiy yengillik bilan bog'liq bo'lishi mumkin.

Neytral munosabatning shakllanishi ko'pincha yoshlarning o'z-o'zini anglash darajasi bilan bog'liq bo'ladi. Ular, ijtimoiy munosabatlar va o'zgarishlarga nisbatan qaror qabul

qilishda noaniqlikni boshdan kechiradilar. Shuningdek, neytral munosabat ijtimoiy muhitning yoki oila va do'stlarining passiv yondashuviga ta'sir qilishi mumkin.

Yoshlar orasida ijtimoiy faollik va passivlikning shakllanishi, ko'plab psixologik va ijtimoiy omillarga bog'liq. Ijtimoiy faollik, yoshlarning jamiyatdagi o'zgarishlarga, ijtimoiy mas'uliyatga va adolatga bo'lgan qiziqishidan kelib chiqadi. Bu faollikni shakllantiruvchi omillar qatoriga oila ta'limi, o'qishdagi muvaffaqiyatlar, tengdoshlari bilan o'zaro muloqot, va umuman, yoshlarning o'zini jamiyatda ko'rishi kiradi. O'z-o'ziga ishonchning yuqori darajasi va ijtimoiy qiyinchiliklarga qarshi kurashish istagi ijtimoiy faollikni oshiradi.

Passivlik esa, ko'pincha yoshlarning o'zini jamiyatdan tashqarida his qilishlari, ijtimoiy o'zgarishlarga ishonchsizliklari yoki o'zlariga bo'lgan ishonchning pastligi bilan bog'liq. Bunday yoshlar jamiyatdagi o'zgarishlarga ta'sir qilish uchun o'zlarini yetarlicha kuchli his qilishmaydi va o'zgarishlarga qatnashishni istamaydi. Shuningdek, jamiyatdagi salbiy tajribalar va ijtimoiy izolyatsiya passivlikka olib kelishi mumkin.

Yoshlarning ijtimoiy voqelikka bo'lgan munosabat shakllari, ularning psixologik rivojlanishida muhim rol o'ynaydi. Ijtimoiy faol, passiv va neytral munosabatlar yoshlarning ijtimoiy ongini shakllantirishda, jamiyatdagi o'zgarishlarga bo'lgan ishtirokda va ijtimoiy munosabatlarni o'rnatishda katta ta'sirga ega. Yoshlar o'zining shaxsiy va ijtimoiy tajribalari asosida o'z munosabatlarini shakllantiradilar, va bu munosabatlar ularning jamiyatdagi o'z o'rinlarini anglashda, ijtimoiy guruhlariga bo'lgan aloqalarida va ijtimoiy o'zgarishlarga ta'sir qilishda samarali rol o'ynaydi.

Shaxsiy va guruhij ijtimoiy ongning o'zaro ta'siri yoshlarning ijtimoiy voqelikka munosabati shakllanishida muhim ahamiyatga ega. Ijtimoiy ong, yoshlarning o'zini jamiyatdagi o'rinini anglashini, ijtimoiy rollarni bajarishini va jamiyatdagi muammolarni qanday baholashlarini belgilaydi. Bu jarayonda shaxsiy ong va guruhij ong o'rtasidagi o'zaro aloqalar katta rol o'ynaydi. Ijtimoiy ongning shakllanishi yoshlarning shaxsiy identifikatsiyasi, guruhga bo'lgan aloqalari va jamiyatdagi o'zgarishlarga bo'lgan munosabatlari bilan chambarchas bog'liqdir.

Shaxsiy ijtimoiy ong, shaxsning o'zini jamiyatdagi o'rinini qanday anglashini va o'zini boshqalardan qanday farqlashini ifodalaydi. Bu tushuncha, shaxsning o'z-o'zini baholashiga, o'z identifikatsiyasi va o'zligini his qilishiga asoslanadi. Shaxsiy ijtimoiy ong yoshning o'z-o'zini anglash darajasi, o'ziga bo'lgan ishonchi va uning shaxsiy qarashlari bilan bog'liq. Bu ong, yoshning o'zining ijtimoiy roli, jamiyatdagi o'rni va boshqa odamlar bilan munosabatlarini qanday tushunishi va qanday baholashini belgilaydi.

Shaxsiy ijtimoiy ong, ijtimoiy mas'uliyat, tenglik va adolat kabi tushunchalarga bo'lgan qarashlar bilan shakllanadi. Shaxsiy ongning rivojlanishi, yoshlarning o'z qarashlarini aniq ifodalashga, jamiyatdagi o'zgarishlarga nisbatan faollikka va o'zini jamiyatdagi faollikda ko'rsatishga bo'lgan istaklariga ta'sir qiladi. Shaxsiy ongni rivojlantirish, yoshlarni o'zlarini jamiyatdagi o'zgarishlar va ijtimoiy masalalar bo'yicha fikr bildirishga undaydi.

Guruhij ijtimoiy ong, yoshlarning o'zlarini guruhdagi a'zo sifatida qanday anglashini va guruh bilan bog'liq ijtimoiy masalalarga qanday munosabatda bo'lishlarini bildiradi. Guruhij.

ong, odatda, o'zaro bog'langanlik va guruhning umumiy manfaatlari bilan bog'liqdir. Guruhlarning ijtimoiy roli, qoidalari, normativlari va qiymatlari yoshlar tomonidan o'zlashtiriladi va shaxsiy qarashlar bilan uyg'unlashadi. Guruhning ongning shakllanishi yoshlarning guruhga bo'lgan aloqalari, guruhdagi rollarini anglashlari va guruhning umumiy maqsadlariga qarshi munosabatlarini belgilaydi.

Guruhning ijtimoiy ongni shakllantirishda ijtimoiy va madaniy omillar, guruhdagi qoidalar va jamiyatning guruhlarga nisbatan munosabati muhim rol o'ynaydi. Guruhning ongning rivojlanishi yoshlarni guruhning ijtimoiy rollariga moslashishga, guruhning umumiy manfaatlarga xizmat qilishga va o'z guruhining ijtimoiy ehtiyojlarini qondirishga undaydi. Guruhga bo'lgan aloqalar va guruhning ijtimoiy identifikatsiyasi, yoshlarning o'zlarini guruhning bir qismi sifatida his qilishlariga yordam beradi.

Shaxsiy va guruhning ijtimoiy ong o'rtasidagi o'zaro ta'sir yoshlarning ijtimoiy munosabatlarini shakllantirishda va ijtimoiy faoliyatda ishtirok etishda muhim rol o'ynaydi. Bu ikki element o'zaro chambarchas bog'langan bo'lib, bir-birini mustahkamlashi va rivojlantirishi mumkin. Shaxsiy ong, o'z-o'zini anglashni va o'zaro munosabatlarni shakllantirishni ta'minlasa, guruhning ong, yoshning guruhdagi o'rinini va umumiy maqsadlar bilan bog'liqligini anglashga yordam beradi.

Yoshlar o'zlarini jamiyatdagi individual a'zolar sifatida qabul qilishlari bilan birga, guruhga ham tegishli ekanliklarini his qilishadi. Shaxsiy ong, ularning o'zini ko'rsatishiga va individual ehtiyojlarini qondirishga qaratilgan bo'lsa, guruhning ong, yoshlarni guruhning ijtimoiy normalariga va qoidalarga moslashishga undaydi. Masalan, yoshlarning o'ziga bo'lgan ishonchi, guruhning qabul qilgan normativlariga va ehtiyojlariga javob berish orqali shakllanadi.

Shaxsiy va guruhning ijtimoiy ongning o'zaro ta'siri, yoshlarning ijtimoiy faollik darajasini va jamiyatdagi muammolarga nisbatan munosabatlarini belgilaydi. O'zaro ta'sir orqali yoshlar, o'zlarining individual qiziqishlari va guruhning ehtiyojlarini moslashtirib, o'zlarini jamiyatda faol va mas'uliyatli a'zo sifatida his qilishadi. Bu jarayon, shuningdek, ijtimoiy identifikatsiya va guruhga bo'lgan qarashlarning shakllanishiga ham ta'sir qiladi.

Shaxsiy va guruhning ijtimoiy ongning o'zaro ta'siri yoshlarning o'z qarashlarini aniq ifodalashiga, guruhlarning o'rtasidagi ijtimoiy hamkorlikni rivojlantirishga va jamiyatdagi ijtimoiy muammolarni hal qilishga yordam beradi. Bu o'zaro ta'sir ijtimoiy adolat, tenglik va ijtimoiy mas'uliyat kabi ijtimoiy qadriyatlarni yoshlar ongida mustahkamlaydi, ularga ijtimoiy va siyosiy o'zgarishlarga ta'sir ko'rsatish imkonini yaratadi.

Shaxsiy va guruhning ijtimoiy ong o'rtasidagi o'zaro ta'sir yoshlarning jamiyatdagi o'rnini, ijtimoiy rollari va guruhlardagi aloqalarini shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. Ushbu ta'sir yoshlarning ijtimoiy faollik darajasini, guruhga bo'lgan aloqalarini va jamiyatdagi o'zgarishlarga munosabatlarini belgilaydi. Shaxsiy ongning rivojlanishi, yoshlarning o'zini jamiyatdagi o'rinlarini anglashlariga yordam beradi, guruhning ong esa ular uchun guruhning ijtimoiy normalarini va qoidalarni o'zlashtirishga yo'l ochadi. Ijtimoiy ongni

shakllantirishda shaxsiy va guruhiy o'zaro ta'sirlarning ahamiyati, yoshlarning ijtimoiy mas'uliyatini oshirishda va ijtimoiy o'zgarishlarga ta'sir qilishda muhim ahamiyatga ega.

Yoshlarning ijtimoiy voqelikka munosabatini shakllantirishda ijtimoiy muhit va shaxs xususiyatlari o'zaro chambarchas bog'langan omillardir. Ijtimoiy muhit, yoshlarning ijtimoiy rollarni qanday qabul qilishini, guruhdagi o'rinlarini qanday anglashlarini va jamiyatdagi ijtimoiy qadriyatlarni qanday qabul qilishlarini belgilaydi. Shaxs xususiyatlari esa, yoshning ijtimoiy muhitga qanday moslashishini, bu muhitda o'zini qanday his qilishini va munosabatlarini shakllantirishdagi yondashuvlarini belgilaydi. Ushbu ikkala faktorning o'zaro ta'siri, yoshlarning ijtimoiy faollik darajasini, ijtimoiy mas'uliyatni va ijtimoiy normalarga bo'lgan munosabatlarini shakllantiradi.

Ijtimoiy muhit, jamiyatdagi an'analar, madaniyat, o'rnatilgan qoidalar, oilaviy va jamiyatdagi rollar kabi omillarni o'z ichiga oladi. Ijtimoiy muhit yoshlarning qadriyatlari, e'tiqodlari va munosabatlarini shakllantirishda asosiy o'rin tutadi. Yoshlar o'z hayotlarini boshqarishda va jamiyatdagi o'z o'rinlarini aniqlashda ijtimoiy muhitdan katta ta'sir olishadi. Ijtimoiy muhitning bir nechta komponentlari, masalan, ota-onalar, tengdoshlar, o'qituvchilar, jamiyatdagi rahbarlar va boshqalar, yoshlarning ijtimoiy ta'sirini shakllantirishda muhim rol o'ynaydi.

Ijtimoiy muhitning ta'siri yoshlarning ijtimoiy munosabatlariga qanday o'zgarishlar kiritishiga ham ta'sir qiladi. Masalan, agar yoshlar o'rtasida tenglik, adolat va o'zaro hurmat kabi qadriyatlar ilgari surilsa, bu ularning ijtimoiy faolligini va jamiyatdagi o'zgarishlarga bo'lgan munosabatini o'zgartiradi. Aksincha, agar ijtimoiy muhitda kamsitish, diskriminatsiya yoki ma'naviy zaiflik mavjud bo'lsa, yoshlar ijtimoiy muammolarga passiv munosabatda bo'lishi yoki umuman jamiyatdan ajralib qolishi mumkin.

Shaxs xususiyatlari yoshlarning ijtimoiy muhitga qanday munosabatda bo'lishini, ijtimoiy rollarni qanday o'zlashtirishini va ijtimoiy qadriyatlarni qanday qabul qilishini belgilaydi. Shaxs xususiyatlari — masalan, emotsional intellekt, ijtimoiy sezgirlik, shaxsiy qadr-qimmatlar va ijtimoiy mas'uliyat hissi — yoshlarning jamiyatdagi muhitga qanday moslashishini va uning muammolariga qanday yondashishini shakllantiradi.

Yoshlarning ijtimoiy muhitga moslashishi, ko'pincha ularning individual xususiyatlariga bog'liq. Masalan, ijtimoiy sezgirligi yuqori bo'lgan yoshlar, ijtimoiy voqelikni yanada chuqurroq tushunishi va boshqa odamlar bilan yaxshiroq munosabatlar o'rnatishi mumkin. Aksincha, ijtimoiy sezgirligi past bo'lgan yoki shaxsiy ishonchi zaif bo'lgan yoshlar, jamiyatdagi muammolarga nisbatan passiv yoki uzoqdan qarashlari mumkin.

Shaxsiy qadriyatlar ham yoshlarning ijtimoiy munosabatlarini shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. Shaxsning qadriyatlar tizimi, uning jamiyatdagi o'rni va vazifalariga bo'lgan munosabatini shakllantiradi. Masalan, agar yosh o'zini ijtimoiy mas'uliyatli va adolatli deb bilsa, u jamiyatdagi ijtimoiy muammolarni hal qilishga faollik bilan yondoshishi mumkin. Boshqa tomondan, individualistik qadriyatlar ustuvor bo'lsa, yoshlar ko'proq o'z manfaatlariga va shaxsiy ehtiyojlariga qaratilgan qarorlar qabul qilishlari mumkin.

Ijtimoiy muhit va shaxs xususiyatlari o'rtasidagi o'zaro ta'sir yoshlarning ijtimoiy voqelikka munosabatini shakllantirishda juda muhimdir. Bu ta'sir, yoshlarning qanday qilib jamiyatdagi rollarni o'zlashtirishini, o'zlarini guruhlar o'rtasida qanday identifikatsiya qilishlarini va jamiyatdagi o'zgarishlarga bo'lgan munosabatlarini belgilaydi. Misol uchun, ijtimoiy muhitning ijtimoiy adolatni ilgari surishi yoshlar orasida tenglik, hamkorlik va o'zaro hurmatni rivojlantirishi mumkin. Boshqa tomondan, ijtimoiy muhitda qo'llaniladigan xatti-harakatlar va jamiyatdagi normativlar, yoshlarning o'zgaruvchan ijtimoiy rollarga qanday yondashishini va qanday munosabatda bo'lishini belgilaydi.

Shaxs xususiyatlari, ayniqsa yoshlarning o'zini anglash darajasi, ijtimoiy mas'uliyat hissi va guruhga bo'lgan sodiqligi, ijtimoiy muhitda qabul qilinadigan normativlarga moslashishda yordam beradi. Shaxsning emotsional va kognitiv xususiyatlari, ijtimoiy vaziyatlarni qanday qabul qilishini va ular bilan qanday munosabatda bo'lishini ta'sir qiladi. Masalan, yoshning yuqori emotsional intellekti jamiyatdagi har xil vaziyatlarga moslashishda, guruhga moslashishda va ijtimoiy muammolarni hal qilishda samarali yordam beradi.

Ijtimoiy muhit va shaxs xususiyatlari yoshlarning ijtimoiy voqelikka munosabat shakllanishida asosiy determinantlar hisoblanadi. Ijtimoiy muhit, jamiyatdagi normativlar va qadriyatlar yoshlarni ijtimoiy rollarni qanday o'zlashtirishga va ijtimoiy mas'uliyatni qanday qabul qilishga undaydi. Shaxs xususiyatlari, xususan, emotsional intellekt, ijtimoiy sezgirlik va shaxsiy qadriyatlar yoshlarning ijtimoiy voqelikni qanday tushunishi va unga qanday yondashishini belgilaydi. Bu ikkala omilning o'zaro ta'siri, yoshlarning ijtimoiy ongini shakllantiradi va ularni jamiyatdagi ijtimoiy o'zgarishlarga qanday yondoshuvni tanlashlarini belgilaydi.

Yoshlar orasida ijtimoiy faollik va ijtimoiy befarqlikning shakllanishi, ijtimoiy voqelikka munosabatni belgilovchi muhim omillardir. Bu ikki holat bir-biriga ziddiyatda bo'lib, bir tomondan yoshlarning jamiyatdagi o'zgarishlarga faol qo'shilishlarini, ikkinchi tomondan esa ularning ijtimoiy muammolarga nisbatan befarqligini ko'rsatadi. Yoshlarning ijtimoiy faolligi, odatda, jamiyatdagi ijtimoiy, siyosiy va madaniy masalalarga nisbatan qiziqish, o'zgarishlarni qo'llab-quvvatlash va faol ishtirok etishga bo'lgan istakni bildiradi.

Aksincha, ijtimoiy befarqlik — bu yoshlarning jamiyatdagi o'zgarishlarga nisbatan befarq bo'lishi, muammolarga qiziqmasligi va faoliyatda ishtirok etmasligi holatidir. Ijtimoiy faollikning va befarqlikning shakllanishiga ta'sir etuvchi ko'plab psixologik va ijtimoiy determinantlar mavjud. Ular ijtimoiy muhit, shaxs xususiyatlari va ijtimoiy identifikatsiya kabi omillar bilan chambarchas bog'liq.

Xulosa qilib aytganda yoshlarning ijtimoiy voqelikka munosabati ularning shaxsiy va ijtimoiy rivojlanish jarayonlarida muhim rol o'ynaydi. Ijtimoiy idrok, kognitiv tafakkur, emotsional intellekt, ijtimoiy identifikatsiya va shaxsiy integratsiya jarayonlari kabi psixologik determinantlar yoshlarning ijtimoiy ongini shakllantiradi. Ushbu omillar yoshlarning ijtimoiy munosabatlarga qanday yondashishlarini, qanday qarorlar qabul qilishlarini va jamiyatda o'zlarini qanday ko'rishlarini belgilaydi.

Yoshlarning ijtimoiy voqelikni idrok etishi va unga qanday munosabatda bo'lishi, ularning ijtimoiy faolligini, shuningdek, ijtimoiy passivlik yoki neytrallikni aniqlaydi. Ijtimoiy muhit va shaxs xususiyatlari o'rtasidagi o'zaro ta'sir yoshlarning o'zgaruvchan ijtimoiy munosabatlarida namoyon bo'ladi. Yoshlar orasidagi ijtimoiy faollik va indifferentlikni shakllantiruvchi sabablarga psixologik faktorlar, shuningdek, yosh guruhlarining o'ziga xos xususiyatlari ta'sir qiladi. Yoshlarning ijtimoiy voqelikka munosabat shakllanish jarayonini tahlil qilish psixologik omillarning ahamiyatini ochib beradi va yoshlarning shaxsiy va ijtimoiy rivojlanishini tushunish uchun zaruriy asoslarni taqdim etadi

FOYDALANILGAN ADABOYOTLAR

Normativ huquqiy hujjatlar

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. – Toshkent, 2017.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni “Yoshlar siyosatini amalga oshirish bo'yicha chora-tadbirlar to'g'risida”. – Toshkent, 2018.
3. “Ta'lim to'g'risida”gi O'zbekiston Respublikasi Qonuni. – Toshkent, 2019.
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti qarori “Milliy istiqlol g'oyalarini yoshlar ongiga singdirish haqida”. – 2020.
5. “Psixologik xizmat to'g'risida”gi O'zbekiston Respublikasi Qonuni. – Toshkent, 2021. Monografiya, ilmiy maqola, patent, ilmiy to'plamlar
6. Ahmedov S. Yoshlarda ijtimoiy voqelikka munosabatning psixologik asoslari. – Toshkent: Fan, 2019.
7. Karimova M. Ijtimoiy psixologiya nazariyasi. – Toshkent: Universitet nashriyoti, 2020.
8. Rustamov D. Yoshlarda ijtimoiy identifikatsiya va qadriyatlar tizimi. – Psixologiya va jamiyat, 2021, №3.

